

[Arbejds- og Socialministeren.]

en virkelig Støtte til den forebyggende Børneforsorg, og dette har været en af Grundene til, at Statens Bevillingsmyndigheder har været noget tilbageholdende. Statens Tilskud har saaledes i en Aarrække kun udgjort ca. 28 pCt. af Udgifterne. Under Krigen er der dog ydet særlige „Krisetilskud“ til de forebyggende Institutioner, og Statens Tilskud er derved bragt op paa ca. 30—33 pCt. af Udgifterne. Som nævnt omfatter Tilskuddet dog ikke Huslejudgifter, og dette har været følt som en stor Mangel. For de nye Institutioner er hertil kommet den Vanskelighed, at Tilskuddet ifølge Loven beregnes paa Grundlag af Udgifterne ved forrige Aars Drift, hvorfor en Institution har maattet være i Gang i et helt Aar, inden Tilskud er ydet.

Mange Institutioner har imidlertid ikke kunnet opretholde en forsvarlig Drift med de begrænsede Midler, der stod til Raadighed. Der har maattet udvises Varsomhed med at forhøje Forældrenes Betaling for Børnene, da en saadan Forhøjelse indebærer Fare for, at de Børn, der mest trænger til at søge en forebyggende Institution, falder fra. Det forholdsvist beskedne Stats-tilskud har derfor bevirket, at de forebyggende Institutioner har maattet kæmpe med store økonomiske Vanskeligheder, og mange Institutioner har — uden at der kan bebrejdes Ledelserne noget — været af en saa ringe Kvalitet, at det danske Samfund simpelt hen ikke kan være det bekendt. Mange Børnehaver har til Huse i daarlige Lokaler, der er slet vedligeholdte, og der mangler Inventar, Legetøj og andet Beskæftigelsesmateriale. Kun et begrænset Antal Institutioner har haft fast Lægetilsyn, og sidst, men ikke mindst har der været alt for lidt kvalificeret Personale til Beskæftigelse af Børnene. Det uddannede Personale, der har været knyttet til de forebyggende Institutioner, har i Almindelighed haft en saa ringe Løn, at Tilgangen til Faget har været for lille. Endelig har Udsigten til, at en forebyggende Institution maa drives med Tab, bevirket, at det ikke har været fristende for private, Foreninger eller Institutioner at oprette nye forebyggende Institutioner, og Tilgangen af nye Institutioner har derfor ikke nær kunnet følge med den stadige Stigning af Behovet

for Pladser i disse Institutioner, saaledes at der i Dag er en katastrofal Mangel paa Pladser i de forebyggende Institutioner.

Socialministeriet har i Efteraaret 1942 foretaget en landsomfattende Undersøgelse af Pladsmangelen i de forebyggende Institutioner. Denne Undersøgelse gav til Resultat, at der mangler 4 000 Vuggestuepladser, 7 500 Børnehavepladser og 3 000 Pladser i Fritidshjem. Sammenligner man disse Tal med Antallet af de Institutioner, der den Gang eksisterede, viser det sig, at der kun fandtes en Fjerdedel af de Vuggestuepladser, der var Brug for, at kun to Trediedele af de Børn, der ønskedes optaget i Børnehave, kunde faa Plads, og at næsten Halvdelen af Henvendelserne om Plads i Fritidshjem var forgæves.

Der er siden den Tid udfoldet store Bestræbelser for at afhjælpe Pladsmangelen i de forebyggende Institutioner, og der findes nu i hele Landet godt 400 Institutioner, hvoraf ca. 50 er kommunale. Men stadig gaar mange Mødre, der skal paa Arbejde, forgæves til Institutionerne og maa enten opgive deres Arbejde eller overlade deres Børn til sig selv i Arbejdstiden.

Problemet har i høj Grad haft Offentlighedens Interesse, og jeg har selv gentagne Gange faaet Klager fra Mødre, som gerne vilde søge Arbejde, men var afskaaret herfra, fordi de ikke kunde faa deres Børn anbragt i Arbejdstiden. Det har vakt stærk Diskussion, at Arbejdsløshedskasser ud fra forsikringsmæssige Synspunkter har maattet nægte Understøttelse til arbejdssøgende Mødre, der ikke har kunnet paatage sig et anvist Arbejde, fordi det ikke var dem muligt at faa deres Børn anbragt i Arbejdstiden. Disse Kvinder har derfor været henvist til at søge Hjælp paa Socialkontorerne.

Tilfælde som disse hører til de grelle Eksempler, hvor det direkte drejer sig om Forældres og Børns Eksistensmulighed, men man maa ogsaa fra det offentlige Side yde Støtte til de forebyggende Institutioner af Hensyn til langt videre Kredse af Befolkningen. Støtten til de forebyggende Institutioner maa ses som Led i det offentlige almindelige Bestræbelser for af sociale og befolkningspolitiske Grunde at lette Byrderne for Familier med Børn. Vuggestuer, Børnehaver, Fritidshjem og de andre forebyggende Institutioner spiller naturligvis,